

Përmbledhje e dokumentit të diskutimit të EFRAG *Informacion më i mirë për aktivet jo-materiale - cila është mënyra më e mirë përpara?*

Përmbledhje

- 1 Dokumenti për diskutim i EFRAG mbi aktivet jo-materiale u përgatit si pjesë e projektit të EFRAG për kuptim më të mirë të aktiveve jo-materiale. Janë analizuar qasje të ndryshme për ofrimin e informacionit më të mirë për aktivet jo-materiale, bazuar në të dhënat e anëtarëve të Panelit Këshillues të aktiveve jo-materiale të EFRAG. Dokumenti i diskutimit paraqet alternativa të ndryshme dhe diskuton avantazhet dhe disavantazhet e tyre pa bërë rekomandime për zgjedhjen e një qasjeje të veçantë. Qasjet e paraqitura trajtojnë "jomaterialet" si një burim jo-material të përfitimeve të mundshme ekonomike. Kjo përfshin zëra që nuk do të ishin në përputhje me përkufizimin e aktiveve në literaturën e SNRF-ve. Vetëm informacioni që duhet të përfshihet në pasqyrat financiare merret parasysh në dokumentin e diskutimit. Termi "pasqyra financiare" përdoret për të nënkuptuar pasqyrat financiare kryesore, duke përfshirë shënimet dhe raportin e menaxhmentit.
- 2 Qasjet e paraqitura kanë të bëjnë vetëm me mënyrën e dhënies së informacionit më të mirë për aktivet jo-materiale të përdorura në biznesin e njësisë ekonomike (në krahasim me ato të përdorura për investime ose qëllime të tjera). Fushëveprimi është gjithashtu i kufizuar dhe mbulon vetëm informacionin që është i dobishëm për përdoruesit kryesorë të pasqyrave financiare.

Probleme me informacionin ekzistues

- 3 Për të paraqitur një qasje për të marrë informacion më të mirë për aktivet jo-materiale, dokumenti i diskutimit i EFRAG fillimisht identifikon problemet e identifikuar në informacionin ekzistues mbi aktivet jo-materiale të raportuara në pasqyrat financiare.
- 4 Rishikimi i literaturës i porositur nga EFRAG, i botuar në shkurt 2020, citoi studime akademike që tregojnë një rënie në rëndësinë e vlerës së pasqyrave financiare dhe kjo mund të jetë për shkak të faktit se pasqyrat financiare nuk shpalosnin informacion mbi aktivet jo-materiale që u bënë më të rëndësishme për më shumë entete se më parë. Informacioni i pamjaftueshëm për aktivet jo-materiale mund të ndikojë në vlerën e tregut të kompanisë për shkak të asimetrisë së informacionit, të çojë në shpërndarje joefikase të kapitalit në kompani dhe të vështirësojë vlerësimin e menaxhimit.
- 5 Rishikimi gjithashtu vuri në dukje se është e vështirë për përdoruesit të krahasojnë njësitë ekonomike në rritje organike me blerjet, pasi SNRF-të ekzistuese në përgjithësi kërkojnë njohjen e aktiveve jo-materiale të blera, ndërsa aktivet jo-materiale të krijuara brenda mund të njihen vetëm në rrethana të caktuara.
- 6 Dokumenti i diskutimit gjithashtu thekson se disa besojnë se shumtë e rezultateve të biznesit që rrjedhin nga SNRF-të janë të shtrembëruara sepse ato nuk marrin parasysh aktivet jo-materiale të gjeneruara nga brenda kur studiojnë kthimet e aktiveve dhe për shkak se kostot e aktiveve jo-materiale të gjeneruara brenda nuk raportohen në periudhë në të cilën përfitohen.
- 7 Disa besojnë se njohja e më shumë llojeve të aktiveve jo-materiale të gjeneruara nga brenda (dhe ndoshta më pak lloje të aktiveve jo-materiale të blera nëpërmjet kombinimeve të biznesit) do të ishte një mënyrë për të zgjidhur problemin e një

mënyre të ndryshme të kontabilitetit për aktivet jo-materiale të gjeneruara nga brenda sesa aktivet jo-materiale të blera. Megjithatë, në këtë skenar, të gjitha aktivet jo-materiale të krijuara nga brenda duhet të maten dhe matja me kosto dhe vlerën e drejtë është problematike. Përveç kësaj, jo të gjitha aktivet jo-materiale do të ishin në përputhje me përkufizimin e aktiveve.

- 8 Në vend të njohjes dhe matjes së aktiveve jo-materiale në pasqyrën e pozicionit financiar, mund të merren parasysh dhënie informacionesh shpjeguese shtesë për të marrë informacion më të mirë për aktivet jo-materiale. Megjithatë, kjo alternativë sjell me vete edhe probleme. Kufijtë midis aktiveve të ndryshme jo-materiale nuk janë (mirë) të përcaktuara dhe nuk interpretohen në të njëjtën mënyrë. Për më tepër, nuk ka mënyra të pranuar përgjithësisht të raportimit për aktivet jo-materiale. Së fundi, mund të jetë komercialisht e ndjeshme dhënia e informacionit shtesë për aktivet jo-materiale.

Qasje për marrjen e informacionit më të mirë për aktivet jo-materiale

- 9 Dokumenti i diskutimit diskuton tre qasje për marrjen e informacionit më të mirë për aktivet jo-materiale:
- (a) njohja dhe matja në pasqyrat financiare primare
 - (b) informacion mbi aktivet specifike jo-materiale në shënimet e pasqyrave financiare ose në raportin e menaxhimit
 - (c) informacion në lidhje me kostot e ardhshme dhe faktorët e rrezikut/mundësisë që mund të ndikojnë në performancën e ardhshme në shënimet e pasqyrave financiare ose në raportin e menaxhimit.

Njohja dhe matja në pasqyrat financiare parësore

- 10 Llogaritja e aktiveve jo-materiale sipas SNRF-ve mund të çojë në një llogaritje të ndryshme të aktiveve jo-materiale ndryshe të ngjashme në varësi të faktit nëse ato janë të blera ose të krijuara nga brenda. Aktivet jo-materiale përgjithësisht njihen vetëm nëse blihen, ose veçmas (individualisht ose si pjesë e blerjes së aktiveve kolektive) ose si pjesë e një kombinimi biznesi. Aktivet jo-materiale të blera brenda vendit, përveç kostove të zhvillimit, nuk njihen përgjithësisht si aktive në pasqyrat financiare, megjithëse ato mund të jenë aktivi jo-material më i rëndësishëm për njësitë ekonomike. Prandaj, shpenzimet që lidhen me të ardhurat për periudhën aktuale dhe shpenzimet që lidhen me blerjen e të ardhurave në periudhën e ardhshme njihen si shpenzime në pasqyrën e të ardhurave.
- 11 Prandaj, është e vështirë të krahasohen pasqyrat financiare sipas SNRF-ve të një njësie ekonomike që ka krijuar (ose po krijon) aktive të rëndësishme brenda vendit me ato të një njësie tjetër që ka blerë shumicën e aktiveve të saj jo-materiale. Në një farë mase, një alternativë ndaj matjes së performancës financiare, të cilën disa njësi ekonomike e kryejnë vullnetarisht duke rregulluar performancën për komponentët sipas metodës së blerjes është një përpjekje për të krahasuar performancën financiare të njësive ekonomike që rriten përmes blerjeve me performancën financiare të njësive ekonomike në rritje organike. Megjithatë, mbështetja në njoftimet vullnetare mund të mos jetë mënyra më e mirë përpara. Gjithashtu, kjo matje alternative e rezultatit financiar nuk do të rrisë krahasueshmërinë e pasqyrës së pozicionit financiar.
- 12 Për të rritur krahasueshmërinë midis njësive ekonomike me rritje organike dhe atyre që rriten nëpërmjet blerjeve, mund të merret parasysh edhe njohja e më pak aktiveve jo-materiale veçmas nga shuma e emrit të mirë në një kombinim biznesi. Megjithatë, kjo qasje nuk mori mbështetje të gjerë gjatë konsultimit të fundit të BSNK-së mbi *Kombinimet e Biznesit - Shpjegimet, Emri i Mirë dhe Dëmtimi / Dokumenti i Diskutimit për Zhvlerësimin*.

- 13 Dokumenti i diskutimit merr në konsideratë kërkesat alternative të njohjes (dhe

matjes) në krahasim me ato që përdoren aktualisht. Në shqyrtimin e njohjes dhe matjes së aktiveve jo-materiale (të gjeneruara nga brenda), ngrihen tre pyetje:

- (a) Cilat lloje të aktiveve jo-materiale duhet të merren parasysh gjatë njohjes (dhe matjes)?
- (b) Në cilat rrethana duhet të njihen aktive të tilla jo-materiale? dhe
- (c) Cila bazë ose baza matjeje duhet të merret parasysh?

- 14 Në përgjigje të pyetjes se cilat aktive jo-materiale duhet të merren parasysh në njohje, dokumenti i diskutimit thotë se është radikale të njihen aktivet jo-materiale që nuk janë nën kontrollin e njësisë ekonomike. Në pjesën e mbetur të diskutimit të njohjes dhe matjes, dokumenti i diskutimit përqendrohet në aktivet jo-materiale që janë në përputhje me përkufizimin e aktiveve sipas Kornizës Konceptuale të Raportimit Financiar (“Kuadri konceptual”).
- 15 Dokumenti i diskutimit përcakton qasje të ndryshme për njohjen e aktiveve jo-materiale:
- (a) një qasje ku të gjitha aktivet jo-materiale njihen përgjithësisht
 - (b) një qasje në të cilën zbatohet pragu i njohjes (aktivet) në të cilin aktivet jo-materiale njihen nëse plotësohen disa kritere
 - (c) një qasje në të cilën zbatohet njohja e kushtëzuar (aktivet) në përputhje me të cilën aktivet jo-materiale njihen nëse ato plotësojnë disa kritere dhe
 - (d) një përfaqje sipas së cilës aktivet jo-materiale të krijuara nga brenda nuk njihen.

Informacion mbi aktivet specifike jo-materiale

- 16 Dokumenti i diskutimit diskuton gjithashtu propozimet për të kërkuar dhënie informacionesh shpjeguese që mund të japin informacion mbi aktive jo-materiale specifike që do të ndihmojnë përdoruesit e pasqyrave financiare të vlerësojnë kontributin që këto aktive jo-materiale kanë në vlerën/krijimin e njësisë ekonomike. Përfitimet e njohjes së më shumë aktiveve jo-materiale të gjeneruara nga brenda mund të jenë të diskutueshme dhe mund të mos peshojnë më shumë se kostot shoqëruese. Prandaj, mund të bëhen dhënie informacionesh shpjeguese më të mira për aktive jo-materiale specifike. Dhënia e informacioneve shpjeguese për aktivet jo-materiale specifike mund të plotësojë gjithashtu njohjen e (disa) aktiveve jo-materiale të krijuara nga brenda.
- 17 Aktivet jo-materiale, për të cilat një dokument diskutimi do të propozonte dhënien e informacionit, janë aktive që janë kritike për modelin e biznesit të njësisë ekonomike. Në përputhje me këtë qasje të përshkruar në këtë kapitull, kur jepet informacion për aktive jo-materiale specifike, hapi i parë do të ishte për këtë arsye përshkrimi i modelit të biznesit / modeleve të biznesit të njësisë ekonomike dhe përcaktimi se cilat aktive jo-materiale janë të rëndësishme për performancën e njësisë ekonomike sipas modelit të biznesit / modelet e biznesit.
- 18 Informacioni në lidhje me aktive të veçanta jo-materiale mund të jetë cilësor dhe sasior, ose një kombinim i të dyjave.
- 19 Disa nga përfitimet e informacionit në lidhje me aktive të veçanta jo-materiale do të ishin marrja e informacionit të saktë dhe të detajuar mbi aktivet jo-materiale që janë kritike për njësinë ekonomike. Informacioni nuk do të ishte aq subjektiv sa njohja dhe/ose matja e aktiveve jo-materiale, as kompleks dhe për rrjedhojë nuk do të ishte aq i shtrenjtë.
- 20 Një nga disavantazhet e kësaj qasjeje është se aktivet jo-materiale shpesh krijojnë vlerë me aktivet e tjera jo-materiale dhe aktivet e tjera. Prandaj, shpalosja më e rëndësishme ndonjëherë mund të mos lidhet me aktive jo-materiale specifike. Gjithashtu, informacioni nuk do t'i jepte një zgjidhje problemit të matjes së deformuar

të rezultateve financiare sipas SNRF-ve, që përgjithësisht lind nga mosnjohja e aktiveve të gjeneruara nga brenda.

Informacion mbi kostot e ardhshme dhe faktorët e rrezikut/mundësisë që mund të ndikojnë në rezultatin financiar të së ardhmes

- 21 Dokumenti i diskutimit diskuton një qasje që ofron informacion shtesë mbi kostot e njohura në periudhën raportuese së bashku me informacionin mbi faktorët e rrezikut/mundësisë që mund të ndikojnë në rezultatin financiar të ardhshëm. Në përputhje me kërkesat ekzistuese, disa kosto që njihen në periudhën raportuese mund të konsiderohen se lidhen me përfitimet që do të njihen në periudhat e ardhshme. Informacioni mbi këto kosto mund t'i ndihmojë përdoruesit të vlerësojnë rezultatin financiar të periudhës aktuale dhe të bëjnë vlerësime të rezultatit financiar të periudhave të ardhshme. Dokumenti i diskutimit vëren se informacioni mbi shpenzimet e ardhshme mund të sigurohet ose:
- (a) duke ofruar informacion më të detajuar mbi kostot e njohura në periudhën raportuese dhe duke u mundësuar përdoruesve të pasqyrave financiare të bëjnë vlerësimet e tyre të kostove në lidhje me periudhat e ardhshme ose
 - (b) duke kërkuar nga përpiluesit e pasqyrave financiare të deklarojnë shumën e shpenzimeve të njohura në periudhën raportuese që ata konsiderojnë se lidhen me periudhën e ardhshme.
- 22 Informacioni mbi faktorët dhe mundësitë e rrezikut mund të ndihmojë gjithashtu përdoruesit e pasqyrave financiare për të vlerësuar rezultatin financiar të periudhës së ardhshme. Në përputhje me këtë qasje të diskutuar në punimin e diskutimit, konsiderohet se informacioni i mjaftueshëm mbi faktorët e rrezikut/mundësisë që mund të ndikojnë në kontributin e aktiveve jo-materiale në rezultatin financiar të njësisë ekonomike, përgjithësisht do të sigurohej nëse njësitë ekonomike japin informacion mbi faktorët e rrezikut/mundësisë të rëndësishme dhe të rëndësishme dhe specifike për subjektin në fjalë.
- 23 Një nga avantazhet e një përqasjeje që ofron informacion mbi kostot e ardhshme duke publikuar informacione më të detajuara të kostos është se nuk është e nevojshme të përdoret terminologjia fikse për të dalluar midis aktiveve të ndryshme jo-materiale kur jepet informacion mbi shpenzimet e njohura për periudhën raportuese. Gjithashtu, duke qenë se qasja bazohet në një ndikim të kombinuar në fitimet në nivel njësie ekonomike, kjo qasje merr parasysh faktin se aktivet jo-materiale shpesh nuk krijojnë vlerë të madhe më vete, por në kombinim me aktivet dhe aktivet e tjera jo-materiale.
- 24 Një nga mangësitë e qasjes është dhënia e informacionit mbi kostot e ardhshme që informacioni i performancës së investimit nuk jepet (dhe shumat e performancës financiare sipas SNRF-ve do të vazhdojnë të jenë të animuara) dhe për këtë arsye informacioni nuk do të jetë aq i dobishëm për vlerësimin e menaxhmentit. Megjithatë, aspekte të tjera të menaxhimit të menaxhimit do të jenë të dukshme në dhënien e informacioneve shpjeguese se si njësia po përballet me faktorët e rrezikut dhe mundësi.

Sfidat dhe problemet me zgjidhjet e mundshme

- 25 Dokumenti i diskutimit nuk i jep përparësi asnjërës prej metodave të mësipërme ose kombinimit të tyre si një mënyrë për të ofruar informacion më të mirë për aktivet jo-materiale. Në vend të kësaj, në dokumentin e diskutimit, palëve të interesuara u kërkohet të kontribuojnë. Megjithatë, thuhet se kur shqyrtohet se si të sigurohet informacion më i mirë për aktivet jo-materiale, duhet të merren parasysh faktorë si vijon:
- (a) nëse do të ishte e dobishme të krijohej terminologji e përbashkët për aktivet jo-materiale
 - (b) si të merren informacione të dobishme, por në të njëjtën kohë të mos u kërkohet subjekteve të publikojnë informacione të ndjeshme ndaj biznesit

- (c) ku duhet të jepet informacioni - në pasqyrat financiare (përfshirë shënimet), në raportin e menaxhimit ose tjetërkund
- (d) duke siguruar që kërkesat për informacion të çojnë në informacion të përshtatshëm dhe të krahasueshëm
- (e) nëse aksesimi në dhënien e informacionit mbi aktivet jo-materiale mund të ndikojë në aksesin e njësisë ekonomike në burimet e financimit
- (f) nëse disa nga kërkesat ekzistuese mund të hiqen.